

Ο ΑΠΟ ΔΙΣΕΡΠΑΛΟΥ ΕΙΣ ΜΑΓΚΕΣΤΡΙΑΝ
ΣΙΔΗΡΟΤΣ ΔΡΟΜΟΣ.

ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ πόλεων τῆς Ἀγγλίας, Λίσερ-
πάλου (Liverpool) ἔ Μαγκεστρίας (Manchester),
υπάρχει σιδηροῦς δρόμος, ἐκτενόμενος τριάκον-
τα ἐν μίλιον. Κατεσκευάζετο δὲ ὑπερτέσσαρα
ἔτη, καὶ ἐξωδεδύθησαν δι' αὐτὸν καὶ τὰ περὶ
αὐτὸν 820,000 Αἰτρεῖ Στηρλίνοι. Σιδηροῖ
δρόμοι ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἦναι σχεδὸν ὅλως διόλκ
ἐπίπεδοι· τοῦτο δὲ διὰ νὰ κατορθωθῇ, ἀπαι-
τοῦνται ἄδραϊ δαπάναι καὶ κολοσσοῖα ἔργα.
Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ Λίσερπάλου εἰς
Μαγκεστρίαν, ἐξωρύχθησαν δύο μακρὰ ὑπό-
γεια περάσματα, καὶ κατεσκάφησαν ἑξ' ἑκάστη,
ὡς ἐπιτοπλεῖστον διὰ μέσου στερεοῦ βράχου·
ἀνυψώθησαν ἐκτεταμέναι κοιλάδες, συνεπήχθη
καὶ ἐστερεώθη χώρα βαλτωδεστάτη, καὶ ἠχοδο-
μήθησαν ἐξήκοντα τρεῖς γέφυραι. Ἐκ τῶν
γεφυρῶν τούτων ἡ σιδηρᾷ ὁδὸς περὶ ὑπὸ τὰς
τριάκοντα· ἐπὶ εἰκοσιοκτὼ περὶ ἑπὶ πάντων τοῦ
κοινοῦ δρόμου, καὶ ἐπὶ πάντε διαβιβάζεται ὑπερ-
άνω τῶν ὑδάτων ποταμοῦ τινὸς, διωρύνων, κτλ.

Ἡνοίχθη δὲ πρώτην φοράν ὁ νεοφανής οὗτος δρόμος τὴν 15ην Σεπτεμβρίου, 1830. Αἱ ὁδοιπορίαι εἰς αὐτὸν γίνονται ταχύτατα. Μηχανή τις, ἀπὸ τρεῖς μόνον ἀνθρώπους ἐπιφορτωμένη, διεπέρασεν ὅλον τὸ διάστημα εἰς μίαν ὥραν· ἄλλη μηχανή, σύρουσα ἐξοπίσω της τριάκοντα ἀμάξας, φορτωμένας ἀπὸ 164½ τόνους, δηλαδὴ ἀπ' ὀλόκληρον φορτίον ὄχι μικρῶ πλοῖς, ἔφθασεν ἀπὸ Λισσάβων εἰς Μαγκεστρίαν εἰς δύο ὥρας καὶ τριάκοντα τέσσαρα λεπτά, ἐκ τῶν ὁποίων δεκατρία ἐξώδευσε, λαμβάνουσα νερὸν, κτλ. Εἰς τὸ μέρος τοῦ δρόμου τὸ διόλου ἐπίπεδον, ἐπρόβαινε ἡ ἀτμοκίνητος μηχανὴ εἴκοσι μίλια καθ' ὥραν!

μίλια καθώραν!

Ἡ Μαργεστρία, ἥτις ἔμπορεῖ δικαίως νὰ θεωρῇται ὡς τὸ μέγα βαμβακουργεῖον τῶν πλειοτέρων μερῶν τῆς οἰκουμένης, λαμβάνει τὰς ἀκατεργάστους ὕλας ἀπὸ τὴν Δισέρπαλον, καὶ πάλιν τὰς ἐξάγει διὰ μέσου αὐτῆς κατεργασμένας. Ὅθεν αἱ δύο αὐταὶ πολάνθρωποι καὶ ἀξιώλογοι πόλεις ἔχουν σχέσεις ἀδιακόπους· καὶ μολονότι προϋπῆρχαν μεταξὺ αὐτῶν δύο διώρυγες, ἦτον ὁμως εἰς ἄκρον ἐπιθυμητὴ αὕτη ἡ περιπλέον ταχύκλυστος τῆς συγκοινωνίας. Ἀρχή-τερα τὸ ἐκείδιον ἀπαιτοῦσε κατὰ μέσον ὅρον τοῦλάχιστον ἑξ ὅσας· τώρα δὲ μόνον δύο.

Διὰ τὰ καταλάβῃ ἐντελῶς ὁ ἀναγνώστης τί σημαίνει σιδηροῦς δρόμος, δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι, ἂν ὑπῆρχεν εἰς τοιοῦτος μεταξὺ Σμύρνης καὶ Μαγνησίας, τὸ εἰς Μαγνησίαν ταξείδιον ἦτοτεν εἶσθαι τόσον σύντομον, ὅσον

τὸ εἰς τὴν γειτονεύουσαν κωμόπολιν Βερρόβαν.
Μία μόνη ἀτμοκίνητος μηχανὴ ἤθελε μετακο-
μίζειν ἐκ Μαγνησίας* εἰς Σμύρνην ὁλόκληρον
φόρτωμα πλοίου εἰς ὀλιγώτερον παρὰ δύο ὥρας·
ἐπιβάται δὲ ἡμπόρουν νὰ μεταβαίνωσιν ἐκεῖ εἰς
μίαν μόνην ὥραν, πληρόντες δι' ἀγῶγιον ἐν
μόνον δίστηλον!

‘Αισθήματα δυσεξάλειπτα, ’ λέγει συγγραφεὺς Ἀγγλος, ‘ γεννῶνται εἰς τὸν νοῦν τοῦ κατὰ πρώτην φορὰν ὁδοιποροῦντος ἐπὶ τῆς παραξένου ὁδοῦ ταύτης. Τερπνὸς τις θαυμασμὸς μᾶς κυριεύει, ἐνῷ γλιστρῶμεν ἐπὶ τῶν σιδήρων μὲ ταχυδρόμου ἵππου γρηγορότητα. Ἀλλ’ ἴσως ὑπολαμβάνει τις, ὅτι τοσαύτη ταχύτης πρέπει σχεδὸν νὰ πιάνη τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ὁδοιπόρου, καὶ νὰ τὸν προξενῇ ἐνόχλησιν καὶ δυσαρέσκειαν ἢ ὀρυμητικὴ διάσχισις τοῦ ἀέρος. Τὸ ἀνάπαλιν ὅμως ἀληθεύει. Τόσον ὁμοιοειδὴς εἶναι ἡ κίνησις, καὶ τόσον παντάπασιν ἐλευθέρᾳ ἀπὸ τὸν τιναγμὸν τὸν προξενούμενον ὑπὸ τῆς ἀνισότητος ἢ τριψέως τῶν κοινῶν δρόμων, ὥστε μόλις δύναται νὰ πιστεῦσῃ ὁ ὁδοιπόρος, ὅτι ἀληθῶς φεύγει μὲ τὴν ταχύτητα· τότε δὲ μόνον, ὅταν συναπαντήσῃ ἄλλην σειρὰν ἀμαξῶν, καὶ χάσῃ αὐτὴν σχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ τὴν ὄψιν, καταλαμβάνει ἐντελῶς τῆς προόδου τῆς βιαίας ὁρμῆς. Ὅσον περιεργον νὰ βλέπῃ τις πολλάκις, ὅπου ἡ ὁδὸς ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς περιχώρου, δρόμους κοινούς ὑποκάτω αὐτοῦ μὲ τοὺς πέζους ἢ ἐφίππους διαβάτας των, ἢ πλοῖα μέσα εἰς διώρυγας ταπεινῶς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πλέοντα! Εἰς τὸν σπουδαῖον περιηγητὴν παριστάνεται πιθανῶς ὅπτασις εὐάρεστος, προερχομένη ἐκ τοῦ θριάμβου τούτου τῆς ἀνθρωπίνου τέχνης. "Ὁχι μακρὰν βλέπει τοῦ χρόνου τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ πλέον μεμακρυσμένα μέρη τῆς εὐδαίμονος ταύτης Βρετανίας θέλουν ἔχειν συγκοινωνίαν ἐπίσης ταχεῖαν καὶ εὐκόλον· ὀλίγον ἐπέκεινα θεωρεῖ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλα ἔθνη θέλουν ἀμιλλᾶσθαι πρὸς ἡμᾶς περὶ τὰ γιγαντιαῖα ταῦτα ἔργα τῆς εἰρήνης. Βλέπει τὰ δεινὰ, τὰ ἐκ τῆς διαφορᾶς γλώσσης, καὶ τόπου, καὶ κλίματος, ἀφανιζόμενα ὅλα ἐνώπιον τῆς σφοδρᾶς κλίσεως τῶν ἀνθρώπων πρὸς εἰρηνικὴν ἐμπορικὴν ἐπιμιξίαν· ἐπειδὴ δὲ γνωρίζει ὅτι αἱ προλήψεις καὶ ἰδιοτέλειαι, αἱ χωρίζουσαι μίαν περιοχὴν τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἀπὸ ἄλλης, ἐξαλείφονται ὑπὸ τοιούτων εὐγενῶν ἐφευρέσεων ὅποια αὕτη, αἰσθάνεται ὅτι ὁ πολιτισμὸς, ὁ ὑπὸ τῆς ἀσκήσεως τοῦ λογικοῦ μας προαγόμενος, συμπροβαίνειν μετὰ τοῦ πνεύματος τῆς

* Ἡ Μαγνησία ἀπέχει τῆς Σμύρνης ὁκτώ ὥρας, ἤτοι περί τοὺς 24 μίλια.

Χριστιανικῆς θρησκείας, θέλει τελευταῖον καταστήσῃν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφοὺς καὶ τέκνα ἐνὸς μεγάλου Πατρὸς.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ.

‘Αἱ ἐλπίδες σου,’ λέγει ὁ Ὁράτιος, ‘ἀς ἦναι ἀνάλογοι μὲ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου· αἱ ὥραι φεύγουν, ἐνῷ συνομιλοῦμεν· ἀπόλαυε τὸ παρὸν, καὶ μὴ πίστευε πολὺ εἰς τὸ μέλλον.’

Ἀξιοπερίεργον εἶναι, πόσον ἀντιφάσκομεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὸ μῆκος τῆς ζωῆς μας. Ἀνυπόμμεθα μὲν διὰ τὸ βραχὺ τοῦ βίου ἐν γένει, εὐχόμεθα ὅμως τὴν τελείωσιν ἐκάστης περιόδου αὐτοῦ. Ὁ ἀνήλικος ποθεῖ ἀνυπομόνως νὰ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν· φθάσας εἰς ἡλικίαν, ν’ ἀποκτήσῃ πλοῦτη· ἀποκτήσας πλοῦτη, ν’ ἀξιώθῃ τιμῶν· καὶ ἀξιωθείς τιμῶν, ν’ ἀποσυρθῇ εἰς τὰ ἴδια. Τοιοῦτοτρόπως, ἂν καὶ τὸ ὅλον τοῦ βίου ὁμολογῇται παρὰ πάντων βραχὺ, αἱ διάφοροι ὅμως αὐτοῦ διαιρέσεις μᾶς φαίνονται μακრაὶ καὶ ἀηδεῖς. Τὴν ζωὴν ἡμῶν ἐν γένει ἐπιθυμοῦμεν νὰ μακρύνωμεν, τὰ συγκροτοῦντα ὅμως αὐτὴν μέρη ἠθέλαμεν μετὰ χαρᾶς συστείλειν. Ὁ τοκιστὴς ἠθέλεν ὑπερευχαριστηθῇ, ἂν ἠφανίζετο ὅλος ὁ μεταξὺ τῆς παρουσίας στιγμῆς καὶ τῆς προθεσμίας χρόνος· ὁ πολιτικὸς ἠθέλεν ἄλυτως χάσῃν τρεῖς ἑνιαυτοὺς τῆς ζωῆς του, ἂν ἠδύνατο νὰ διατάξῃ τὰ πράγματα, ὡς φαντάζεται ὅτι θέλουν εἶσθαι μετὰ τοσούτου χρόνου παρέλευσιν· καὶ ὁ ἐραστὴς ἠθέλεν ἀφαιρέσειν μετὰ χαρᾶς ἀπὸ τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ ὅλας τὰς πρὸ τῆς ποθουμένης συνελύσεως στιγμάς. Οὕτω, μολοντί ὁ καιρὸς μας τρέχει γρηγορότατα, ἐπιθυμοῦμεν ὅμως εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ βίου νὰ ἔτρεχεν ἔτι πλεόν ἐγρήγορα. Τῆς ἡμέρας βαρυνόμεθα ὥρας πολλὰς, καὶ εὐχόμεθα τὴν παρέλευσιν χρόνων ὁλοκλήρων· διαβαίνομεν τὴν ζωὴν ὡς χώραν πλήρη ἀγρίων καὶ ἀνύδρων ἐρημιῶν, ὑπὲρ τὰς ὁποίας ἠθέλαμεν ἀσμένως πετάσειν, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ὅσα ἐδῶ κ’ ἐκεῖ μᾶς παρίστανει ἡ φαντασία τερπνὰ καὶ καρποφόρα νησίδρια.

Ἐὰν διαιρέσωμεν τὸν ἀνθρώπινον βίον εἰς εἴκοσι μέρη, θελομεν εὐρεῖν ὅτι πολλῶν ἀνθρώπων τὰ δεκαεννέα τελάχιστον δὲν εἶναι ἄλλο τι παρ’ ἀνοίγματα καὶ χάσματα, κενὰ ἐξίσου ἀπὸ ἡδονῆν καὶ ἐργασίαν. Εἰς τοῦτον ὅμως τὸν ὑπολογισμόν περικλείω τὴν ζωὴν ἐκείνων μόνον, ὅσους δὲν ἀναγκάζουν αἱ περιστάσεις νὰ καταγίνωνται πάντοτε εἰς ἔρχον τι. Εἰς τοὺς τοιοῦτους ἐλπίζω ὅτι θέλω κάμειν δούλευσιν εὐπρόσδεκτον, ἐὰν τοὺς δεῖξω μεθόδους τινὰς ἐνασχολήσεως.

Καὶ πρῶτον μὲν λέγω, ὅτι ἡ ἀσκησις τῆς ἀρετῆς ἐμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀρκετὸν ἐνασχόλημα εἰς τὸν φιλοπονῶτατον. Πόσας ὥρας καθημέραν δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ ἐξοδεύῃ, συμβουλευὼν τοὺς ἀμαθεῖς, παρηγορῶν τοὺς τεθλιμμένους, καὶ βοηθῶν τὸς ἐνδεεῖς; Ποσάκις ἔχομεν εὐκαιρίαν νὰ καταπραῖνωμεν τὴν ἀγριότητα τινὸς πατρίδας, νὰ δικαιολογήσωμεν τὸν ἀναιτίως κατηγορούμενον, νὰ μαλακύνωμεν τὸν φθονερὸν, νὰ καθυστερήσωμεν τὸν ὀργισμένον, νὰ διορθώσωμεν τὸν προκατελειμμένον, νὰ φωτίσωμεν τὸν δεισιδαίμονα! Τούτων δὲ λογικωτέρας ἢ τερπνοτέρας ἐνασχολήσεις ποῦ δύναται τις νὰ εὕρῃ;

Υπάρχει καὶ ἄλλο εἶδος ἀρετῆς, ἐπιτήδειον νὰ μᾶς ἐνασχολῇ εἰς τὰς μοναχικὰς ἡμῶν ὥρας· ἐννοῶ τὴν σχέσιν καὶ συγκοινωνίαν, τὴν ὁποίαν πᾶν λογικὸν πλάσμα χρεωστὲι νὰ διατηρῇ μετὰ τὸν μέγαν αὐτοῦ Δημιουργόν. Ὅποιος συνειδήσῃ νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀδιάλειπτον παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ἔχει πάντοτε ἰλαρὰν τὴν διάθεσιν, καὶ χαίρει συλλογιζόμενος, ὅτι εὐρίσκεται μετὰ τοῦ ἀκριβοτέρου καὶ καλητέρου φίλου του. Τὸν καιρὸν ὁ τοιοῦτος ποτὲ δὲν βαρύνεται· ὁ τοιοῦτος ἀδύνατον νὰ πάσχῃ ἀπὸ μοναξίαν. Οἱ λογισμοὶ καὶ τὰ πάθη αὐτοῦ εἶναι τότε πλεόν ἐνεργὰ, ὁπότε τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων εἶναι διόλου ἀεργῇ. Μόλις ἐκβαίνει ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ἡ καρδιά του καίεται ἀπὸ εὐλάβειαν, φουσκώνει ἀπὸ ἐλπίδα, καὶ θριαμβεῖ, συναισθανομένη ὅτι εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις πανταχῇ τὴν περιτριγυρίζει· ἡ ἐξ ἐναντίας ἐκχέει τὰς λύπας καὶ τοὺς φόβους τῆς εἰς τὸν μέγαν Συντηρητὴν τοῦ παντός.

Ἐθεώρησα ἐνταῦθα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἦναι τις ἐνάρετος μόνον διὰ νὰ ἔχῃ τι νὰ κάμῃ· ἀλλ’ ἐὰν στοχασθῶμεν περαιτέρω, ὅτι τῆς ἀρετῆς ἡ ἀσκησις ὄχι μόνον μᾶς διασκεδάζει κατὰ τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπενεργεῖ εἰς τὰ μέρη τῆς ὑπάρξεώς μας τὰ μετὰ θάνατον, καὶ ὅτι ἡ αἰδὶος ἡμῶν ζωὴ μέλλει νὰ λάβῃ τὸ χρώμα τῆς ἀπὸ τὰς ὥρας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἐνασχολοῦμεν εἰς ἀρετὴν ἢ εἰς κακίαν,—ἡ δύναμις τῆς ἐπιχειρήματος ὑπὲρ τῆς μεθόδου ταύτης τοῦ ἀναλίσκειν τὸν καιρὸν διπλασιάζεται.

Τί ἠθέλαμεν στοχασθῇν περὶ ἀνθρώπων, ὅστις, μὴν ἔχων παρὰ ὀλίγα χρίματα, ἠθέλεν ἀφήσειν τὰ δεκαεννέα μέρη αὐτῶν νὰ κάθῃται ἀχρηστὰ, καὶ ἐνασχολεῖν ἴσως τὸ εἰκοστὸν πρὸς ἀφανισμόν ἢ ζημίαν ἑαυτοῦ; Ἐπειδὴ ὅμως ὁ νοῦς δὲν ἐμπορεῖ νὰ καταγίνεται πάντοτε εἰς ὑψηλὰς σκέψεις, ἀνάγκη νὰ τοῦ εὕρωμεν ἐνασχολήσεις τινὰς, πρὸς ἅνεσιν ἀρμοδίας.

Προβάλλω λοιπὸν, ὡς δευτέραν μέθοδον ἐνα-